

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX KADENCJA**

Warszawa, dnia 15 marca 2018 r.

Druk nr 758

**KOMISJA KULTURY I ŚRODKÓW PRZEKAZU,
KOMISJA SPRAW EMIGRACJI I ŁĄCZNOŚCI
Z POLAKAMI ZA GRANICĄ**

**Pan
Stanisław KARCZEWSKI
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 84 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Kultury i Środków Przekazu oraz Komisja Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą wnoszą projekt uchwały

w sprawie ustanowienia roku 2019 rokiem Marii Szymanowskiej.

Zgodnie z art. 84 ust. 8 do projektu uchwały został dołączony planowany ramowy program obchodów.

Do reprezentowania komisji w dalszych pracach nad tym projektem uchwały upoważniona jest senator Barbara Borys-Damięcka.

Przewodniczący Komisji
Kultury i Środków Przekazu
(-) Jerzy Fedorowicz

Przewodnicząca Komisji
Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą
(-) Janina Sagatowska

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w sprawie ustanowienia roku 2019 rokiem Marii Szymanowskiej

W grudniu 2019 roku mija 230. rocznica urodzin Marii Szymanowskiej – Kobiety Europy, pierwszej zawodowej pianistki i kompozytorki o europejskiej sławie, niewątpliwie najwybitniejszej i najsukuteczniej działającej ambasadorki kultury polskiej w latach dwudziestych XIX wieku.

W okresie walk i starań dyplomatycznych o odzyskanie przez Polskę niepodległości Maria Szymanowska, wraz z grupą działaczy skupionych wokół Towarzystwa Królewskiego Przyjaciół Nauk, ówczesnego Uniwersytetu Warszawskiego i Teatru Narodowego, aktywnie uczestniczyła w podtrzymywaniu i krzewieniu kultury polskiej, komponując i wykonując mazurki i polonezy, „Śpiewy historyczne” do tekstów Juliana Ursyna Niemcewicza oraz pieśni patriotyczne związane z walką polskich legionistów u boku Napoleona. Jako pierwsza napisała również muzykę do kilku ballad Adama Mickiewicza, przyczyniając się w ten sposób do promocji jego twórczości i głoszonych przez niego idei.

Dzięki niezwykłemu kunsztowi pianistycznemu i ekspresji artystycznej stała się powszechnie cenioną, wręcz podziwianą w całej Europie pianistką, występowała w największych europejskich salach koncertowych, a skomponowane przez nią utwory drukowały najbardziej prestiżowe wydawnictwa muzyczne. W czasie swoich tournée Maria Szymanowska rozsławiała też piękno muzyki ojczystej, wplatając w komponowane i wykonywane utwory elementy z polskiej tradycji muzycznej, wyrażające jej więź z polskością. Po jej koncercie w Marienbadzie wielki Goethe pisał: „Pani Szymanowska swoją polską lekkością sprawiła mi w ostatnich dniach wiele radości. Za tą słowiańską ogładą kryje się niewyobrażalny wprost talent graniczący z szaleństwem. Talent, którym mogłaby przytłoczyć niejednego, gdyby nie połączenie z gracją, której się wszystko wybacza”. Zaś Adam Mickiewicz po koncercie w Moskwie w roku 1827 dokonał wymownego wpisu do jej albumu: „Na jakimkolwiek świata zabłysnęłaś końcu, Tobie Wieszcze [...] chylą głowy ubrane w nieśmiertelne liście [...] Cóż pomyślisz, gdy nagle z cherubinów choru Wyrwie się

jeden odgłos niezgodny i dziki [...] Królowo tonów! Ty go powitasz uprzejmie, to twój dawny znajomy – to dźwięk polskiej mowy”.

Maria Szymanowska pozostawiła po sobie około 120 utworów fortepianowych – wśród nich mazurki, polonezy, preludia, walce, marsze, nokturny, a także utwory wokalne do tekstów Mickiewicza, Szekspira, Cervantesa, Puszkina czy Niemcewicza. Tworzona i wykonywana przez nią muzyka fascynowała m.in. Goethego, Schumana, Chopina, Glinkę, wywierając tym samym wpływ na sztukę europejską. Czas przywrócić tę wielką i nietypową osobowość nie tylko polskiemu, ale europejskiemu i światowemu panteonowi muzyki i kultury.

Senat Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając jej wkład w kulturę polską i całej Europy, a także jej oddanie sprawie polskiej, ustanawia rok 2019 Rokiem Marii Szymanowskiej.

Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Wydarzenia planowane na rok 2019
dla uczczenia 230. rocznicy urodzin Marii Szymanowskiej

POLSKA

◆ **Inauguracja obchodów w Senacie:** koncert-prezentacja zorganizowany z inicjatywy Komisji Kultury i Środków Przekazu Senatu RP.

◆ **Polskie Radio:** audycje prezentujące istniejące nagrania – współczesne i archiwalne – utworów Marii Szymanowskiej.

◆ **Sale koncertowe i media:** promocja drugiej płyty kompaktowej z nigdy nienagranymi pieśniami Marii Szymanowskiej i kompozytorek jej czasów, zatytułowanej „Romanza dla Józefiny”

wykonawcy: Elisabeth Zapolska, mezzosopran & Bart van Oort, pianoforte z pierwszej poł. XIX w.

◆ **Warszawa, Zamek Królewski lub Łazienki, 18 maja 2019:** koncert z utworami Marii Szymanowskiej w aranżacji na dziecięco-młodzieżowy zespół smyczkowy
wykonawcy: polsko-duńska orkiestra złożona z członków zespołu *Zapolski Strygerne* z Miejskiego Konserwatorium Muzycznego w Kopenhadze oraz uczniów Podstawowej Szkoły Muzycznej z ZPSM Nr 1 w Warszawie (ul. Miodowa), pod dyrekcją Aleksandra Zapolskiego.

◆ **Filharmonia Narodowa w Warszawie, 19 maja 2019:** koncert z utworami Marii Szymanowskiej w aranżacji na dziecięco-młodzieżowy zespół smyczkowy
wykonawcy: polsko-duńska orkiestra złożona z członków zespołu *Zapolski Strygerne* z Miejskiego Konserwatorium Muzycznego w Kopenhadze oraz uczniów Podstawowej Szkoły Muzycznej z ZPSM Nr 1 w Warszawie (ul. Miodowa), pod dyrekcją Aleksandra Zapolskiego.

◆ **Narodowy Instytut Fryderyka Chopina w Warszawie, koniec roku 2019:** konferencja poświęcona Marii Szymanowskiej połączona z koncertem.

◆ **Realizacja wystawy planszowej o Marii Szymanowskiej i Warszawie jej czasów** (Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie? Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego? Muzeum Warszawy?)

FRANCJA

◆ **Société Maria Szymanowska:** całoroczna informacja o wydarzeniach kulturalnych na świecie związanych z obchodami – poprzez 7-języczną stronę internetową www.maria-szymanowska.eu.

◆ **Biblioteka Polska w Paryżu:** 3–5 wieczorów muzycznych poświęconych kompozytorce, zatytułowanych *Paryski Salon Marii Szymanowskiej*.

◆ **Stacja naukowa PAN w Paryżu, druga poł. czerwca 2019:** 4. międzynarodowe sympozjum na temat Marii Szymanowskiej i jej czasów połączone z koncertem.

◆ **Sorbona, wydział historii pianoforte:** prezentacja rezultatów pracy badawczej studentów nad twórczością Marii Szymanowskiej i jej rolą w rozwoju sztuki pianistycznej w Europie; ilustracje muzyczne w wykonaniu profesora i studentów.

◆ **IREMUS (Instytut badań muzykologicznych) w Paryżu:** włączenie Marii Szymanowskiej do tematyki badań, udział w 4. sympozjum.

DANIA

◆ **Narodowe Muzeum Thorvaldsena w Kopenhadze:** wykład Karen Benedicte Busk-Jepsen na temat związków Marii Szymanowskiej z rzeźbiarzem duńskim na podstawie analizy ich korespondencji połączony z koncertem.

◆ **Sala koncertowa Radia Duńskiego:** koncert zespołu smyczkowego *Zapolski Strygerne* z utworami Marii Szymanowskiej.

SZWECJA

◆ **Malmö, Wyższa Szkoła Muzyczna, przy współpracy z tutejszym Konsulatem Polskim:** wykład prof. Vogla o Marii Szymanowskiej połączony z koncertem.

◆ **Sztokholm, Wyższa Szkoła Muzyczna, przy współpracy z Konsulatem Generalnym RP:** wykład prof. Vogla o Marii Szymanowskiej połączony z koncertem.

◆ **Uppsala, Uniwersytet, Wydział Muzykologii, przy współpracy z Konsulatem Generalnym RP:** wykład prof. Vogla o Marii Szymanowskiej połączony z koncertem.

NIEMCY

◆ **Kassel oraz Targi książki w Lipsku i Frankfurcie:** promocja dwóch CD z pieśniami Marii Szymanowskiej nagranych przez Elisabeth Zapolską, mezzosopran, i Barta van Oort, pianoforte, oraz *Albumu nutowego* pieśni kompozytorki wydanego przez Furore Verlag.

SZWAJCARIA

◆ **Bazylea, Schola Cantorum Basiliensis:** klasa mistrzowska Edoardo Torbianelli wokół twórczości Marii Szymanowskiej, zakończona koncertem profesora i studentów.

USA

◆ **Chopin Foundation of the United States w Miami, luty 2019:** recital Sławomira Dobrzańskiego z utworami Marii Szymanowskiej.

◆ **Pensylwania (Bethlehem i Nazareth), maj 2019:** wykład prof. Vogla o Marii Szymanowskiej połączony z koncertem w ramach dorocznej konferencji American Musical Instrument Society, z pomocą polskiej placówki dyplomatycznej w Stanach Zjednoczonych.

◆ **Chopin Society of Connecticut i Polish-American Foundation of Connecticut:** recital Sławomira Dobrzańskiego z utworami Marii Szymanowskiej.

◆ **Chopin Society of Chicago i organizacja nauczycieli:** wykład Sławomira Dobrzańskiego o Marii Szymanowskiej.